

Hlavné smery a projekty informatizácie knižníc

Dušan Katuščák, Slovenská národná knižnica, Martin

Pojem „informatizácia knižníc“

- *Informatizácia* znamená
- a) uplatnenie informačnej a komunikačnej techniky a technológie v *procesoch* knižníc (IKT),
b) získavanie, uchovávanie a sprístupňovanie informačného *obsahu*
- *Informatizácia* je komplexný pojem, ktorý zahŕňa:
 1. *Elektronizáciu vnútorných procesov organizácií,*
 2. *Integrované kooperačné produkčné a prezentačné systémy a služby,*
 3. *Internetizácia,*
 4. *Digitalizácia,*
 5. *Externé informačné zdroje pre Slovensko,*
 6. *Ľudské zdroje a vzdelávanie pre oblasti informatizácie.*

Projekty SNK (externé)

1. Spoločný softvér pre knižnice SR
2. TEL-ME-MOR
3. Verejný internet v knižniciach
4. Informácie pre inovácie
5. Projekt KNIHA SK
6. Slovenská digitálna knižnica

1. Spoločný softvér

Iniciatíva SNK

Základná myšlienka:

1. Zlepšiť knižničné a informačné služby občanom využitím spoločného softvéru
2. Alternatíva lokálnych riešení

Centralizovaný systém **klient - server**

1 server

1 softvér

512 konkurenčných klientov

Projekt KIS3G

- **KIS3G**
- **(Knižnično-informačný systém tretej generácie)** - projekt štátneho informačného systému
 - Združuje subjekty, ktoré sa rozhodli používať spoločný softvér
 - *SNK a partnerské* knižnice a inštitúcie *už majú* od začiatku roku 2004 spoločný softvér Virtua
 - Ťažiskom projektu KIS3G v roku 2004-2006 bola *implementácia* softvéru *Virtua*
- **Virtua**
 - *integrovaný knižnično-informačný systém*, ktorý Slovenská národná knižnica obstarala pre knižnice na Slovensku v súlade s uznesením vlády SR č. 801/2002
- **Slovenská knižnica**
 - portál - používateľský výstup projektu KIS3G - webový portál ku katalógom a zbierkam slovenských knižníc
- **Memoria slovac**
 - portál k digitálnym zbierkam (digitálna knižnica)
- **KIS3G je v súlade s koncepciami častí štátneho informačného systému, ktoré patria do kompetencie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky**

Koľko to stojí?

■ Náklady Oracle RDBMS

- Obstaranie **48,144.00 USD**
- Ročne 11,328.00 USD

■ Softvér Virtua

- Obstaranie **268,114.00 USD**
- Ročne 86,797.00 USD

■ **SW + Oracle** **316,278 USD**

■ **Ročne spolu** **98,125 USD**

■ **Server** **6.8 mil Sk**

■ **Počet konkurenčných klientov** **512**

■ **Cena jedného klienta pre knižnicu** **ca 7000 Sk**

Výsledky 2006

- Knižnice KIS3G a používatelia majú k informáciám prístup cez portál *Slovenská knižnica* 2.6 mil. záznamov
<http://www.kis3g.sk>
- Portál pre kultúrne dedičstvo *Memoria slovac*a 15.000 záznamov bol/bude na adrese <http://www.memoria.sk>
(rekonštrukcia)
- Overené spracovanie a prezentácia muzeálnych a archívnych objektov

[Slovak Library Monograph](#)
[Slovak Library Serials](#)
[Slovak Library Component parts](#)
[Slovak Library Electronic resources](#)
[Slovak Library Maps](#)
[Slovak Library Music](#)
[Slovak Library Visual material](#)
[Slovak Library Mixed material](#)
[Staré tlače 1677 - 1839](#)
[MEMORIA SLOVACA Adresár knižnic Slovenskej republiky](#)

Slovak Library

Portal to catalogues and collections of Slovak libraries

PROJECT KISSG

Search

- All Documents
- Books
- Serials
- Articles
- Electronic resources
- Maps
- Music
- Visual material
- Mixed material
- Old Prints (1477-1830)
- Directory of Slovak Libraries

Libraries

- Slovak National Library in Martin
- University Library in Bratislava
- The State Scientific Library in Banská Bystrica
- Slovak Chemical Library in Bratislava
- Library of Bratislava University of Law
- Slovak Pedagogic Library in Bratislava
- Upper Zemplin Library in Vranov nad Topľou
- The State Scientific Library in Prešov

MEMORIA SLOVACA

Copyright © 2005 Slovenská národná knižnica. Všetky práva vyhradené
www.kissg.sk | www.memoria.sk | webmaster@kissg.sk

E-mail

[SLOVENSKÁ NÁRODNÁ KNIŽNICA](#)
[UNIVERZITNÁ KNIŽNICA V BRATISLAVE](#)
[Štátna vedecká knižnica Banská Bystrica](#)
[SCHK SLOVENSKÁ CHEMICKÁ KNIŽNICA](#)
[KNIŽNICA BRATISLAVSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY PRÁVA](#)
[SPK Slovenská pedagogická knižnica](#)
[HORNOZEMPLÍNSKA KNIŽNICA VO VRANOVE NAD TOPLĎOU](#)
["BIBLIOTHECA MUSIS AMICA."](#)

MEMORIA SLOVACA

Copyright © 2005 Slovenská národná knižnica. Všetky práva vyhradené

1. Slovenská národná knižnica v Martine *prevádzka*
2. Slovenské národné literárne múzeum SNK *prevádzka*
3. Archív literatúry a umenia SNK *prevádzka*
4. Národný bibliografický ústav (článková bibliografia) *prevádzka*
5. Národný bibliografický ústav (staré tlače do 1830) *pilotné konverzie*
6. Dokumentácia k výskumu dejín knižnej kultúry *prevádzka*
7. Dokumentácia k štátnej výskumnej úlohe Kniha SK *prevádzka*
8. Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre *prevádzka*
9. Hodžova digitálna knižnica SNK *prevádzka*
10. Gemerská knižnica Pavla Dobšinského Rožňava *prevádzka*
11. Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou *prevádzka*
12. Knižnica Bratislavskej vysokej školy práva *prevádzka*
13. Knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove *prevádzka*
14. Knižnica pre mládež mesta Košíc v Košiciach *prevádzka*
15. Knižnica Katolíckej univerzity v Ružomberku *rozpracované*
16. Knižnica Univerzity Cyrila a Metoda v Trnave *rozpracované*
17. Ľubovnianska knižnica Stará Ľubovňa *prevádzka*
18. Okresná knižnica Dávida Gutgesela Bardejov *prevádzka*
19. Podduklianska knižnica Svidník *prevádzka*
20. Podtatranská knižnica v Poprade *prevádzka*
21. Slovenská chemická knižnica v Bratislave *prevádzka*
22. Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave *prevádzka*
23. Štátna vedecká knižnica Banská Bystrica *prevádzka*
24. Štátna vedecká knižnica v Prešove *prevádzka*
25. Univerzitná knižnica v Bratislave *rozpracované*
26. Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach *prevádzka*
27. Vihorlatská knižnica v Humennom *prevádzka*
28. Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického Michalovce *prevádzka*
29. Zemplínska knižnica Trebišov *prevádzka*
30. Ústredná knižnica SAV v Bratislave *prevádzka*

2. TEL-ME-MOR

- Iniciatíva CENL, partnerstvo SNK, Projekt EU
- TEL – The European Library
- TEL-ME-MOR - je skratkou ' **The European Library: Modular Extensions for Mediating Online Resources** '
[Európska knižnica - Modulárne rozšírenia na sprostredkovanie online zdrojov]
- Prístup k európskym informačným zdrojom
- Agenda výskumu znalostnej spoločnosti
- Účasť na projektoch a aktivitách IST
- Európske partnerstvá vo výskume a aplikácii
- Európsky výskumný priestor (**ERA**)

Ciele TEL-ME-MOR

- Rozvoj výskumnej agendy znalostnej spoločnosti u nových členov EU
- Podpora účasti nových 10 členov EU na aktivitách programu IS
- Zabezpečiť lepší prístup k európskym informačným zdrojom
- Podpora pre SNK ca 40 000 USD
- TEL-ME-MOR Policy Conference "The Digital Future of Cultural and Scientific Heritage,, National Library of Estonia, Tallinn, 19.-20. October 2006.

Výskumná agenda

- Budovanie znalostnej spoločnosti:
 1. Prieskum potrieb národných knižníc ako kľúčových inštitúcií informačnej spoločnosti
 2. Zistenie stavu pripravenosti na účasť v projektoch programu IST
 3. Zvýšenie informovanosti a budovanie partnerstiev

Účasť na aktivitách IST

1. Vytvorenie elektronického európskeho informačného priestoru
2. Zapojenie sa do výskumných partnerstiev
3. Zvyšovanie informovanosti a podpora

Prístup do TEL

1. Plnoprávne členstvo v TEL - Európskej knižnici
2. Zlepšenie prístupu k európskym informačným zdrojom
3. Portál Slovenská knižnica a členské knižnice projektu KIS3G sú súčasťou Európskej knižnice

„každý, kedykoľvek, kdekoľvek“

3. Verejný internet v knižniciach

- Iniciatíva STU a SNK, MKSR (ing. J. Dzivák, ing. B. Kormančíková, ing. M. Kováč, ing. K. Krištofová)
- Národný projekt zameraný na verejné knižnice s profesionálnym zamestnancom
- Prístup na internet vo všetkých knižniciach,
- Prístup do jednotného knižničného softvéru (Virtua)
- Prístup k zdrojom na internete
- Technológia tenkých klientov, centrálna správa
- Každá knižnica zapojená do projektu dostane
 - 1 server
 - 4 alebo 8 pracovných staníc (obrazovka, klávesnica, myš), ktoré budú slúžiť ako VPBI, 1 záložný zdroj a 1 laserovú tlačiareň

Stav, účastníci, financie

Opatrenie 3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor, blok E: ***národné projekty***

- Iniciatíva SNK a SCHK STU
- zameraný na verejné profesionálne knižnice
- hardvérové vybavenie 110 týchto knižníc v celej SR,
- základ pre vznik 760 verejne prístupné miesta na internet

Verejné knižnice

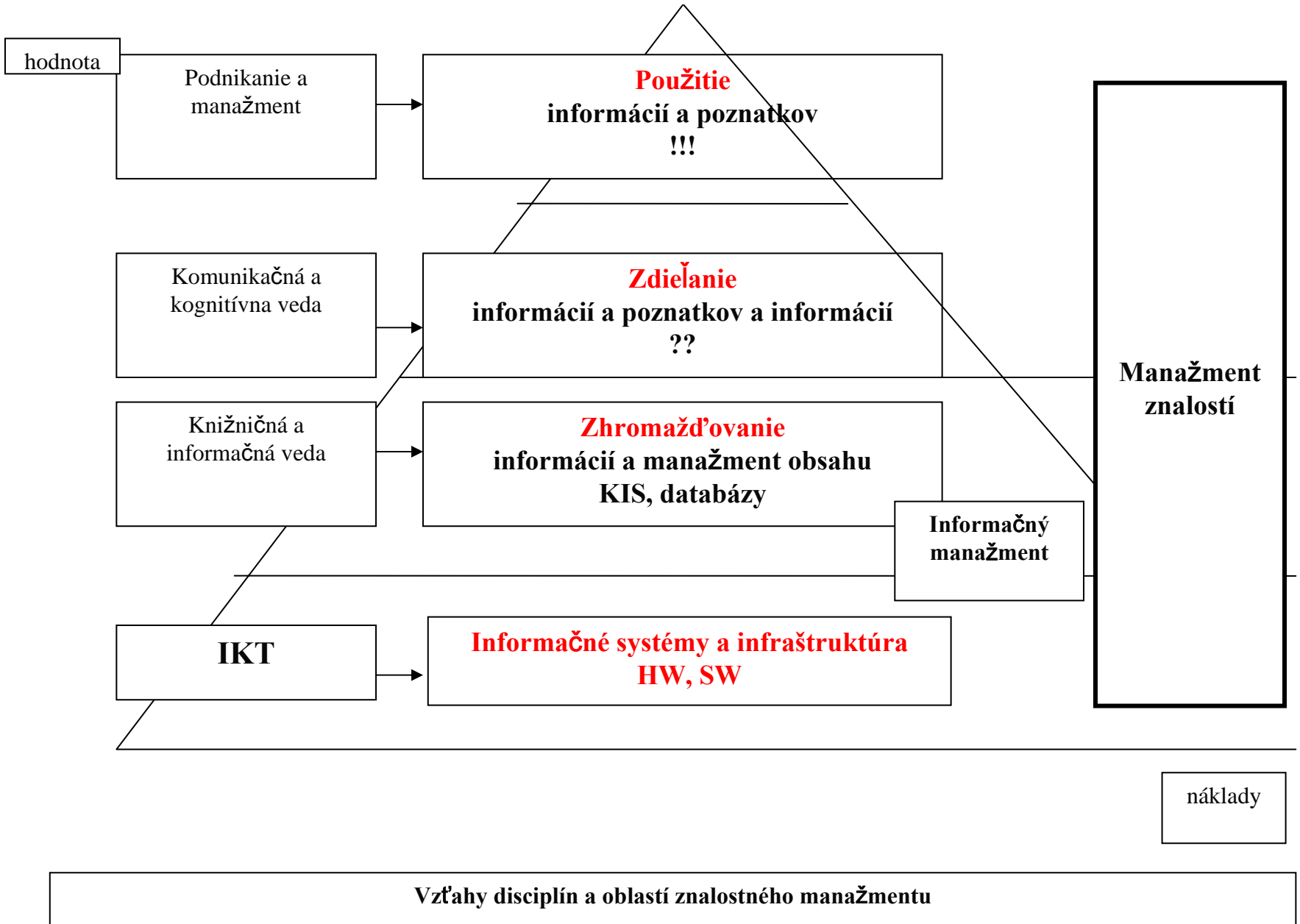
- 6 krajských,
 - 21 regionálnych,
 - 45 mestských a
 - 38 obecných knižníc
-
- Schválený MDPT, MKSR,
 - Gestor realizácie je Slovenská národná knižnica
 - Náklady 40 mil. SKK (1 mil. EURO)

4. Informácie pre inovácie

- Iniciatíva SNK, Ministerstvo hospodárstva SR
- Aktívna úloha vedeckých a akademických knižníc v znalostnej spoločnosti (sfunkčnenie, dynamika)
- Informačný manažment a manažment znalostí má strategický význam pre rozvoj vedy, vzdelania, priemyslu a služieb a pre zvyšovanie konkurencieschopnosti slovenských subjektov
- Dobudovať a sfunkčniť otvorenú národnú informačnú infraštruktúru, ktorej hlavnými piliermi sú univerzitné a vedecké knižnice a orientovať ich informačnú činnosť na podporu priemyslu a služieb ako aj na podporu malého a stredného podnikania

Knowledge management – manažment znalostí

- Orientácia vzdelávania na manažment znalostí má strategický význam – od deklarácií k činom
- Komponenty manažmentu znalostí
 1. Informačné systémy a informačná a telekomunikačná infraštruktúra
 2. Získavanie informácií a manažment obsahu
 3. Zdieľanie informácií a znalostí
 4. Používanie informácií a znalostí

Informačná a znalostná podpora priemyslu, služieb, vzdelania, inovácií

- Sektorový operačný program Priemysel a služby (1.2) MHSR
- Projekt schválený MHSR 2006
- 30. apríl, podpísal som akceptačný list
- Náklady 240 mil SKK (6 mil EURO)
 - Infraštruktúra – modernizácia, rekonštrukcia priestorov
 - Hardvér
 - Softvér
 - Externé informačné zdroje, databázy

Ciele projektu

- Zabezpečiť dostupnosť vedeckých, technických a ekonomických informácií ako dôležitý predpoklad zvýšenia konkurencieschopnosti slovenských subjektov
- Rozhodujú informácie a poznatky. Kto má informácie, ten má sofistikovanú výrobu a technologický náskok.
- Konkrétnym vecným cieľom projektu je zabezpečiť pre podnikateľské subjekty, vedu, priemysel a inovácie, najmä:
 - Vedecké a technické informácie
 - Externé komerčné a nekomerčné databázy a informačné služby pre priemysel a služby. Pre Slovensko je potrebné zabezpečiť prístup aj k ďalším informačným zdrojom pre vedu, výskum, inováciu a vzdelávanie.
 - Patentové informácie a technické normy

Ciele projektu

- Plnotextové databázy vedeckých a odborných časopisov z celého sveta podľa odborov, adresáre, obchodno-ekonomické informácie, štatistiky, adresáre, poradenstvo ap.
- Operatívne poskytovanie informačných služieb formou poskytovania dokumentov podľa odborného používateľského profilu podnikateľov a iných subjektov (document delivery)
- Priebežné poskytovanie informačných služieb systémom SDI (Selective dissemination of information) podľa individuálneho profilu používateľov
- Sprístupňovanie databáz prostredníctvom jednotného spoločného softvéru Virtua, ktorým už disponuje Slovenská národná knižnica cez informačný portál pre podnikateľov a cez kontaktné informačné miesta priamo vo vedeckých a akademických knižniciach
- Vedecké, technické, patentové, faktografické, štatistické, obchodné a iné informácie pre priemyselné parky a inkubátory, živnostenské spoločenstvá v rámci podpory podnikania a zvyšovania podnikateľských kompetencií našich subjektov.

Účastníci projektu 2005-2006

- Slovenská chemická knižnica FCHTP STU v Bratislave
- Slovenská poľnohospodárskej univerzita v Nitre
- Knižnica Žilinskej univerzity v Žiline
- Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied v Bratislave
- Knižnica UCM v Trnave
- Knižnica Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne
- Knižnica Technickej univerzity vo Zvolene
- Štátne vedecké knižnice: Košice, Prešov, Banská Bystrica
- Slovenská národná knižnica v Martine

5. Projekt KNIHA SK

- Iniciatíva SNK
- Vedecký projekt – štátny základný výskum, gestor MŠ SR
- *Partneri:*
 - Slovenská národná knižnica,
 - Slovenský národný archív,
 - Slovenská technická univerzita
 - Slovenská akadémia vied
- *Cieľ:*
 - Výskum a vývoj technológie masovej deacidifikácie papiera – viazané a neviazané dokumenty vydané po roku 1850 na kyslom papieri

Trvanie, zameranie, rozpočet

- Trvanie 5 rokov (2003-2008)
- 2003-2005 prípravná fáza, základný výskum
- Analýza, hodnotenie a testovanie existujúcich systémov, analýza neutralizačných metód
- Zameranie na archívne a knižničné materiály
- Predpokladá sa participácia galérií a múzeí
- Experimenty, technologické riešenie
- Rozpočet ca 40 mil SKK (ca 1 mil. EURO)

6. Slovenská digitálna knižnica

- Iniciatíva SNK. Projekt predložený na Úrad vlády SR.
- Slovenská národná knižnica (SNK) získala vojenské sklady vo Vrútkach
- Areál cca 6,5 hektárov a na jednotlivých parcelách je 17 objektov
- Zámer SNK - detašované pracovisko s pracovným názvom: *Kultúrny a technologický park*,
- Kompetenčné centrum EU pre oblasť digitalizácie?
- *Technologické* prevádzky a pracoviská, ktoré sú potrebné na plnenie hlavných úloh SNK, ale ktoré už nie je možné budovať a rozvíjať v jej hlavnej budove v Martine.
- Miesto *prezentácie technológií a inovácií* v daných oblastiach. Technologické pracoviská:
 - **Digitalizácia** materiálov kultúrneho dedičstva
 - **Mikrofilmovanie** materiálov kultúrneho dedičstva
 - **Depozity digitálnych** materiálov a mikrofilmov
 - **Depozit papierových** dokumentov
 - **Konzervovanie a reštaurovanie** dokumentov
 - **Masová modifikácia/deacidifikácia** papiera
 - **Ateliéry reštaurovania** dokumentov
 - **Ateliér výstav** Slovenského národného literárneho múzea
 - **Ďalšie vzdelávanie**, doškolovanie a prezentácie
 - **Viacúčelové pracovné a prezentačné priestory**
- Vzhľadom na obmedzené finančné zdroje sa celý projekt bude realizovať *v etapách*.
- Celkové náklady na opravy, rekonštrukcie a technológie cca 10 000 000,- EUR.
- Možné zdroje: štrukturálne fondy EÚ, Nórsky finančný mechanizmus a EHP.
- Cena 1. etapy 2006-2007 ca 55 mil. SKK

Prístup

- Rada pre informatizáciu kultúry ako poradný orgán ministra kultúry
- Stratégia digitalizácie kultúrneho, vedeckého a technického dedičstva
- Sieť špecializovaných digitalizačných pracovísk
- Orientácia na obsah
- Zoznam štandardov pre projekty digitalizácie financované z verejných zdrojov (jún 2006)
- Prieskum stavu digitalizácie na Slovensku

Stratégia SNK

- Tlačené dokumenty viazané
- Archívne materiály SNK (1,5 mil)
- Muzeálne objekty SNK (80 000)
- Priorita: tlačené dokumenty
- Riešenie dlhodobého uchovávanía digitálneho obsahu
- Európska digitálna knižnica
- Masová priemyselná digitalizácia

Tlačené slovaciká autorské, výrobné, obsahové, provenienčné (knihy)

Roky	Množstvo
0000-1918	60000
1918-1938	20300
1939-1948	10000
1949-1970	55000
1971-1990	62877
1991-2005	138000
Spolu	346177 titulov (x350 s.)
Digitalizovať	121 161 950 strán

Digitalizačné roboty

- 4 digitalizačné roboty 200-3000 s/hod
- Kompetenčné centrum pre digitalizáciu v SR
- 122 mil strán (všetky slovenské knihy) ca 6 rokov
- Kooperácia s privátnym sektorom
- Projekt Slovenská digitálna knižnica
 - Nórske zdroje (1. etapa ca 55 mil)
- E:\data\en_amalfi\amalfi.mov

Ďakujem za pozornosť

■ Kontakt:

katuscak@snk.sk

